

А 2014
936 к

Айып НҮСІПОҚАСҰЛЫ

Тал бесіктен
жер бесікке
дейін

А 2014/936 к

Айып НҮСІПОҚАСҰЛЫ

**Тал бесіктен
жер бесікке
дейін**

МАЗМҰНЫ

Перзент дүние есігін ашканда...	3
Кіндік кесу	3
«Кіндік шеше», «Кіндік әке» болу	4
Шілдеhana күзету	4
Балаға ат қою	5
Қалжа беру	5
Итжейде (иткөйлек) кигізу	6
Босанған ананы күту	6
Баланы бесікке салу	7
Бесік аластау	7
Бесік және бесік жабдықтары	8
Баланың қырқынан шыққанға дейінгі күтімі	8
Баланы қырқынан шығару	9
Баланы сылау	10
Өз баласын өзі сатып алу	10
Бала асырап алу	11
Уәкіл әке болу	11
Тұңғыш немересін кенжесіне балау	12
Бесік той	12
Бесік жыры	13
Бауырынан табак жүгірту	15
Тұсау кесу	16
Байғазы	17
Ата-ананың ұрпағы алдындағы қарыз-парыздары	18
Ұрпақтардың қарыз-парыздары	20
Ұстаздық	21
Шәкірт болу	21
Ұстаз-шәкірттік парыз-қарыздар	22
Үлгі-тағылым тарату	23
Бак-дәулет, атак-данк тәрбиесі	23
Баланы сынау	24
Тілашар	25

Ән үйрету	28
Күй үйрету	29
Ертегі үйрету	30
Өлең-жыр үйрету	31
Тіл ұстарту	32
Айдар қою	33
Тұлым қою	33
Жетімге желке шаш қою	33
Танабау тағу	34
Тұлым-шаш алу	34
Балаларды ойын арқылы тәрбиелеу	35
Атқа мінгізу	37
Баланы ақылдық танымға жетелеу	38
Сүндет той	39
Баланы сүндеттеу	40
Сырға той	41
Балаларды өнерге баулу	41
Жарыспақ	42
Өрмелемек	42
Қарғымақ	43
Жүздірмек	43
Тартыспақ	44
Алыспақ	44
Салыспақ	45
Күреспек	45
Ілдірмек	46
Аударыспақ	46
Тастамақ	46
Шанышпақ	47
Атыспақ	47
Шабыспақ	48
Жасты дәуірге бөлу	48
Жомарттыққа тәрбиелеу	49
Көз жомарттығы	50
Сөз жомарттығы	51
Көңіл жомарттығы	51
Қол жомарттығы	52
Жол жомарттығы	52
Алты байлықтың кәдірін ұғындыру	53

1. Жастықтың қадірін білу.....	53
2. Денсаулықтың қадірін білу	54
3. Өмірдің қадірін білу.....	54
4. Халықтың қадірін білу.....	55
5. Туыс-туған, дос-жаранның қадірін білу.....	55
6. Қолда бардың қадірін білу.....	56
Туыстық атаулары	57
Күн-түн мезгілдерінің аталуы.....	60
Уақыт өлшемдері	61
Ай, күн, жыл және маусым аттары.....	61
Өлшем бірліктері.....	64
Қазаға қатысты атаулар	65
1. Қаралы ел.....	66
2. Қаралы ауыл.....	66
3. Қаралы үй.....	66
4. Қаралы әйел	67
5. Қаралы қалыңдық.....	67
6. Қаралы жігіт.....	67
7. Қаралы тең	67
8. Қаралы ер-тұрман.....	67
9. Қаралы дауыс.....	67
10. Қаралы күн.....	68
11. Қара тікті.....	68
12. Қаралы болды	68
13. Қара жамылды	68
14. Қарасын алды.....	68
15. Қарасын жықты	68
Мінез-құлық туралы жорамалдар.....	69
Топырақ тегі басым адамдар	69
Су тегі басым адамдар	71
Жел тегі басым адамдар.....	72
От тегі басым адамдар	74
Табиғат, қоршаған орта туралы тәрбие.....	75
Қазаки ұғымдар мен көзқарастар	76
Адал-арам жөніндегі ұғым	77
Ес-ақыл, рухани жан дүние туралы көзқарастары	78
Жек көретін қимыл-қылықтары.....	80
Адамгершілікке қатысты кейбір ұғымдар.....	82
Байлық, кедейлік жөніндегі көзқарастар	82

Адамгершілікке қатысты білімдерді ұғындыру	83
Баланың ата-ана алдындағы қарыз-парыздары	85
Өнер-білім тарату	86
Халықтық дәстүр тәрбиесі	86
Жеті атасын ұғындыру	88
Меймандостыққа баулу	88
Бетке салық, сүйекке таңба түсірмеуге баулу	89
Ғылым, мәдениеті	90
Химия, физика ғылымы	90
Астрономия	90
Экология ғылымы	91
Су құрылысы және егін-мал шаруашылығы	91
Медицина ғылымы	92
Құрылыс-сәулет өнері	93
Жазу-сызу, сурет, мүсіндеу өнері	93
Әдебиет, көркемөнер	93
Дене тәрбие – спорт өнері	94
Саятшылық, аңшылық кәсібі	94
Философиялық ой толғамдар	94
Ауа райын бақылау (есепшілік)	96
Жаз есебі	97
Қыс есебі	98
Үш бунақ	98
Төрт тоқсан	99
Жеті амал	99
Тоғыс	99
Тоғыз тармақ	100
Он екі апат	100
Билік беру және ел басқару салттары	100
Билік беру	100
Билік алған адамдардың барлық істе үлгі-өнеге болу салты	103
Билік алған адамдардың халық алдындағы қарыз-парыздары	104
Билік және селбесу салты	105
Билікті өз руы мен өз елінен шыққандарға беру салты	106
Басшыларды сыйлап-құрметтеу салты	107
Хан көтеру (сайлау) салты	108
Хан сарқыты	111
Зан-жарғылары	112
«Жеті жарғының» негізгі мазмұны	112

1. Кісілік қарым-қатынас заңы	112
2. Қауым заңы	113
3. Мүлік заңы	113
4. Дау-шар заңы	113
5. Жасак заңы	113
6. Елшілік заңы	114
7. Қылмыс заңы	114
Жаза түрлері	115
Ханталау	115
Ханталақ	116
Айып төлетіп, аяққа жығу	116
Етегін кесіп, елден қуу	117
Дүре соғу	118
Тасборан	118
Талақ	119
Қара есекке теріс мінгізу	119
Ана сүтін көкке сауу	120
Күл, топырақ шашу	120
Ат кекілін кесу	121
Бетіне түкіру	121
От басын сабау	122
Қарғыс	122
Қарғанып-сілену	123
Барымта	124
Дау шешу	124
Лау	123
Халықтық дәстүр тәрбиесі	126
Балаларды жасына, жынысына қарай тәрбиелеу. Қыз тәрбиесі	127
Қыздарды сезімталдыққа, сергектікке баулу	129
Сұлулық-сымбат тәрбиесі	130
Шолпы, маржан-моншак тағу	131
Қыздарды оң босағаға отырғызу	132
Қыздарға айтыс, көріс, жоқтау үйрету	132
Қыздарды отаулау	133
Ұл тәрбиесі	133
Ұлдарды еңбекке баулу	134
Жасына қарай талап қою	135
Отбасы тәрбиесін беру	136
Ел-жұрт таныту	138

Жеті атасын ұғындыру.....	138
Меймандостыққа баулу	139
Бетке салық, сүйекке таңба түсірмеуге баулу	140
Алты қасиет тәрбиесі.....	141
Баланың ата-ана алдындағы қарыз-парыздары.....	142
Тектеу арқылы тектілікке тәрбиелеу	143
Үш сынақ тәрбиесі.....	146
1. Бақ-так сынағы	146
2. Жапа-машақат сынағы	147
3. Ажал-өлім сынағы.....	148
Ерлікке баулу	149
Мейірімділікке баулу	150
Адамгершілікке баулу.....	151
Мәңгілік адам болуға баулу	152
Сыйластық-сырластық тәрбиесі.....	153
Тілді жоғары бағалау салты	154
Адамгершілікке қатысты білімдерді ұғындыру	155
Сүйініш, тілек тәрбиесі	157
Атамекенін, Отанын сүю тәрбиесі	158
Бұзақылық пен қылмысты тектеу тәрбиесі	159
Кісілік, кішілік және кешірім тәрбиесі	160
Ар-ұят және намыс тәрбиесі.....	160
Әдеп, мораль, мұрат тәрбиесі.....	161
Әділет, ақиқат тәрбиесі.....	161
Аман-сәлем тәрбиесі.....	163
Әйелдердің аман-сәлем жасау тәртібі.....	165
Кісілік қарым-қатынас тәрбиесі	166
Өзін-өзі тергеп, тектеп отыруға тәрбиелеу.....	168
Күллі адамзатты сүюге тәрбиелеу.....	169
Құрмет және аяушылық тәрбиесі.....	170
Киіну, тазалық және ішіп-жеу тәрбиесі.....	171
Жолаушы жүру, сапарға шығу алдындағы тазалық тәрбиесі	173
Ас-су тазалығы тәрбиесі	175
Жолаушылар мен қонақтарға қызмет көрсету тәрбиесі.....	176
Қонақ болу және жиын-тойға бару тәрбиесі	178
Дастарқан тәрбиесі	181
Қолға су құю және тағам ұсыну тәрбиесі.....	183
Қонақ күту тәрбиесі.....	184
Таңертеңгі асты тастамау, кешкі асқа қарамау тәрбиесі.....	186

Ізгілік және жанашырлық тәрбиесі	187
Кеңпейілділік пен кешірімділік тәрбиесі.....	189
Ел сеніміне ие болу, кісілік бедел орнату тәрбиесі.....	190
Сыпайы және көркем сөйлеуге тәрбиелеу.....	190
Кем-кетіктерді кемсітпеу тәрбиесі	191
Көңіл айту, жұбату тәрбиесі.....	192
Өтірік айтпауға, шыншылдыққа тәрбиелеу.....	194
Уәде, опа, ант тәрбиесі	195
Адалдық және аманат тәрбиесі.....	197
Өзін-өзі құрметтеу, дұрыс атақ-данқ көзқарасын орнату тәрбиесі	199
Сүйініш, қуаныш тәрбиесі	200
Алғыс, қарғыс, кек тәрбиесі.....	201
Ақ-қара, қателік, қылмыс туралы тәрбие	202
Қажыр-қайрат, сабыр-тақат тәрбиесі	204
Ұқыптылық пен үнемшілдікке баулу.....	204
Адал кәсіп, кісі ақысы және қарыз туралы тәрбие	206
Еңбек пен өнер-ғылымды сүйеге баулу	207
Тектілік тәрбиесі	209
Тегін ұмытпауға тәрбиелеу	210
Еркектік қадір-қасиет тәрбиесі.....	212
Әйелдік қадір-қасиет тәрбиесі.....	213
«Бес серік» табуға баулу.....	214
Қыздарға қойылатын шарттар мен талаптар.....	215
Қыздарға тату-тәтті отбасы құру тәрбиесін жүргізу	217
Сұлулық және кескін-келбет тәрбиесі	218
Қыздарға қырық үйден тыйым	219
Махаббат, сүйіспеншілік тәрбиесі.....	221
Жар таңдап, қалындық табу.....	223
Туыстық қарым-қатынас тәрбиесі.....	224
Ата-әжелер мен бала және немере-шөберелер қарым-қатынасы	226
Ата-ана мен балалар қарым-қатынасы.....	227
Аға-іні, апа-сіңлілер қарым-қатынасы	228
Ерлер мен әйелдер қарым-қатынасы.....	228
Бөлелер қарым-қатынасы	230
Жиендер мен нағашылар қарым-қатынасы	230
Келін мен төркіннің қарым-қатынасы.....	231
Келін мен қайын атаның қарым-қатынасы	232
Келін мен ененің қарым-қатынасы.....	233
Келін (ажын) мен абысындар қарым-қатынасы.....	234

Келін мен қайнағаның қарым-қатынасы.....	235
Жеңге мен қайын сіңлілер қарым-қатынасы	236
Жеңге мен қайын інілер қарым-қатынасы	237
Күйеу жігіт пен қайын жұрттың қарым-қатынасы	238
Қайын ата мен күйеубаланың қарым-қатынасы	238
Қайын ене мен күйеубаланың қарым-қатынасы	239
Қайнаға, қайын бикелер мен күйеубаланың қарым-қатынасы	240
Қайын іні, балдыз және жезделер қарым-қатынасы.....	240
Бажалар қарым-қатынасы	241
Тілді жоғары бағалау салты	242
Қонақасы беру салты	242
Түстік беру.....	243
Балаларға құлақ, көз, тіл, таңдай беру	244
Құлақ беру.....	244
Көз жегізу	244
Тіл жегізу.....	245
Таңдай беру.....	245
Қонақтарға мал сою	246
Қонаққа бас тарту салты	246
Ет асату дағдысы.....	248
Төрт сирақты бір жолда асуды шектеу ырымы	248
Түзде азықтану салты	249
Ас-табақ тарту салты	250
Бас табақ.....	250
Сый табақ	251
Күйеу табақ	251
Келін табақ.....	251
Қыз табақ.....	251
Қос табақ.....	252
Сыбаға табақ	252
Ошақ табақ	252
Ерулік табақ	253
Саркыт табақ.....	253
Қонақтың қарыз-парыздары.....	254
Көрген астан бермеуді – көргенсіздік санау салты	255
Дәм-тұзды қадірлеу салты.....	257
Аруақты үйлерден дәм тату салты	258
Жол қуу	258
Сыныу және аруақ шақыру.....	259

Тұмар тағу.....	260
Ұшықтау.....	261
Жеті атаға толмай қыз алып, қыз беріспеу салты	262
Руға бөліну жоралғысы	263
Сақалды және үлкенді сыйлау салты	265
Шанырақты кастерлеу салты	265
Үйге кіру және отырып-тұру дағдысы.....	266
Өсиет қалдыру.....	267
Қыздардың бас киіміне қарап құдалық сөйлесу	268
Жаушы жіберу салты	269
Қамшы қайтару салты	270
Үкі (қарғыбау) тағу салты	270
Құдаласу салты	271
Киім ілу	272
Табалдырық аттар	272
Сыбаға асу	272
Ақсарбасқа бата жасату.....	273
Төстік қақтау	273
Құйрық-бауыр асату.....	274
Құда тарту (суға шомылдыру)	275
Етек тігу	276
Алым-берімге келісу.....	276
Қызды көрсетіп, көрімдік сұрау	277
Есік-төр көрсету.....	278
«Өлтірісін» беру.....	279
Ұрын бару	280
Ұрын той	281
Қыз қашар	281
Болыс той	282
Ұрын барған күйеуді аттандырып салу	283
Неке және отбасы мәдениеті.....	283
Отбасы жұмыс бөлісі.....	284
Отбасы туралы көзқарастар	285
Жыныстық қатынас тәрбиесі	285
Жыныстық қатынас және жорамал	286
Жыныстық қатынаста күн талғау	288
Қойбасты алу.....	290
Құда-құдағилық байланыс	291
Құдайы құда.....	292

Белқұда.....	292
Құрсақ құда.....	292
Бесік құда.....	293
Орай құда.....	293
Қолбала.....	294
Әменгер.....	295
Күш күйеу.....	295
Женге алу.....	296
Құда-құдағи атаулары.....	297
Теңін тапса тегін беру салты.....	298
Дәстүрлі қалыңмал.....	298
1. Дәстүрлі қалыңмал.....	299
2. Қара мал.....	299
3. Ілу.....	299
4. Сүт ақы.....	299
5. Жігіт түйе.....	300
6. Той малы.....	300
7. Дөнгелек қалың.....	300
8. Балама қалың.....	300
9. Олқы қалың.....	300
10. Балдыз қалың.....	301
Жасау.....	301
Киіт және кәде.....	302
«Келін ас» апару және келін сұрау.....	303
Жыртыс той.....	303
Жыртыс буу.....	304
Жыртыс салу.....	305
Күйеу киімі.....	306
Құдаша арашалау.....	306
Құдағи тору.....	307
Жыртыс жырту (жыртыс ашу).....	307
Қыз танысу.....	309
Тойға шақыру.....	310
Шарғы беру.....	311
Отау тігу.....	311
Отауға кіргізу.....	312
Неке кию салты.....	313
«Тойаға», «асаға» сайлау.....	315
Ет жасау.....	315

Дастаркан ұстату.....	316
Тойға бару.....	317
Той жөнелту.....	318
Тойдағы әдеп-иба.....	319
Тойда қонақ кабылдау.....	320
Тойбастар салты.....	321
«Өлеңайтар» беру.....	322
Әріптес қою.....	323
Айтыс өнері (ақындар айтысы).....	324
Тойгарқар.....	326
Сұрау салттары.....	326
Сүйінші сұрау.....	326
Көрімдік сұрау.....	327
Байғазы сұрау.....	327
Қонақ кәде сұрау.....	327
Қоныс сұрау.....	328
Сарқыт сұрау.....	328
Баға сұрау.....	329
Бастаңғы сұрау.....	329
Қалау.....	330
Жылу сұрау.....	330
Қол сұрау.....	330
Бұйымтай сұрау.....	331
Ақыл сұрау.....	331
Қарыз сұрау.....	332
Сыр сұрау.....	333
Сауға сұрау.....	333
Қолқа салу.....	334
Кешірім сұрау.....	334
Құн сұрау.....	335
Жөн сұрау.....	335
Жол сұрау.....	336
Түйемұрындық сұрау.....	336
Ашу сұрау.....	337
Араша сұрау.....	337
Теңдік сұрау.....	337
Телім сұрау.....	338
Немеурін сұрау.....	338
Көңіл сұрау.....	338

Ат майын сұрау.....	339
Көлік сұрау.....	340
Емге сұрау.....	340
Пайғамбар қарызын сұрау.....	341
Беру салттары.....	342
Кеусен беру.....	342
Көгентүп беру.....	342
Шүлен тарату.....	343
Ақсарбас атау.....	343
Нәзір-садака беру.....	344
Пітір беру.....	344
Тасаттық беру.....	344
Сыралқы беру.....	345
Зекет беру.....	345
Байғазы беру.....	345
Көрімдік беру.....	346
Қолкесер (қолүздік) беру.....	346
Базарлық беру.....	346
Ауызбасытқы беру.....	347
Бал басын беру.....	347
Сыбаға беру.....	348
Сәлемдеме беріп, сәлем хат жолдау.....	348
Қуыс үйден құр шығармау.....	349
Тамақ ауыз тигізу.....	349
Ен-танба салу.....	350
Ет қаптар және қап қағар.....	350
Садака беру.....	350
Түйемұрындық беру.....	351
Сүйінші беру.....	351
Жылу беру.....	352
Қарыз беру.....	352
Құн беру.....	352
Жол беру (жол-жора).....	353
Өлі кәде беру.....	353
Өлі сыбаға беру.....	354
Ерулік беру.....	354
Шашу.....	355
Соғым басына шақыру.....	355
Белкөтерер беру.....	355

Бәсіре.....	356
Ақ тамызу	357
Мерттік дәмі.....	357
Асар салу.....	357
Саба пісу	358
Күзем шай	358
Тулак шашу.....	359
Шашыратқы.....	359
Киіз басу.....	359
Тары қаралау.....	360
Айрылыс қазан асу.....	360
Серене жеу	360
Ұйқы ашар	361
Деңгене (бәс) жеу	361
Жолаяқ.....	362
Қызойнақ.....	362
Адамдардың бет пішініне қарап, мінез-құлқына жорамал жасау	363
Ерлердің меңіне қарау.....	363
Әйелдердің меңіне қарау	365
Кескін-келбет, қимыл-қылығына қарап жорамал жасау.....	367
Түс жору.....	369
Балаларды жасына, жынысына қарай тәрбиелеу. Қыз тәрбиесі.....	371
Қыздарды сезімталдыққа, сергектікке баулу.....	373
Сұлулық сымбат тәрбиесі.....	374
Шолпы, маржан-моншақ тағу.....	375
Қыздарды оң босасағаға отырғызу.....	376
Қыздарға айтыс, көріс, жоктау үйрету.....	376
Қыздарды отаулау	377
Қыз сыны	377
Ақылды, білімді қыз	377
Әдепті, арлы қыз.....	378
Іскер қыз.....	379
Ісмер қыз	379
Ақылсыз, білімсіз қыз.....	379
Жалқау, олақ қыз.....	380
Қыздарды анасына қарап сынау	380
Қызды ауылына қарап сынау	381
Қызды көшкен жұртына қарап сынау	381
Қыздарды құрметтеу және оларды аялау салты.....	384

Қыздардың жар таңдауы.....	384
Ұзататын қызға жасау-жабдық жасату.....	385
Қыз ұзатып, келін түсіру. Сарын айту.....	386
Аужар (жар-жар).....	388
Сыңсыма (сыңсу).....	392
Аушадияр.....	393
Жасау көрсету.....	395
Сәукеле кидіру.....	396
Қыз шығару.....	397
Көріс.....	398
Қыз ұзату.....	400
Келіннің алдынан шығу.....	401
Келіннің атына міну.....	402
Келін түсіру.....	402
Беташар.....	404
Күйеу аяқ (ыныршақ көру).....	405
Келіннің парыз-қарыздары.....	406
Келінді отқа шақыру.....	407
Ілу салу.....	408
Ененің келіні алдындағы қарыз-парыздары.....	409
Ат тергеу.....	410
Әйелдің күйеуі мен отбасы алдындағы қарыз-парыздары.....	411
Ердердің әйелі мен отбасы алдындағы қарыз-парыздары.....	412
Керегеге орамал байлау.....	414
Құрсақ той.....	414
Жүкті аналарды күтімдеу дағдысы.....	415
Жүкті әйелді ренжітпеу дағдысы.....	417
Келінді босанар алдында шынықтырып-шыңдау.....	418
Жүкті келінге арнайы үй әзірлеу.....	419
«Түсті ме» туралы.....	420
Келінге кимешек-шылауыш кигізу.....	421
Төркіндеу.....	422
Енші беру.....	424
«Жиенқұйрық» (қырық шұбар) беру.....	425
Өңір салу.....	427
Киіну, бой түзеу салты.....	427
Әйелдердің аман-сәлем жасау тәртібі.....	428
Ұл тәрбиесі.....	430
Ұлдарды еңбекке баулу.....	431

Жасына қарай талап қою	432
Отбасы тәрбиесін беру	433
Ел-жұрт таныту	434
Жігіт сыны. Жігіттердің жан дүниесіне қоятын сын.....	435
Көсем жігіт	435
Шешен жігіт	435
Батыр жігіт	436
Ақылды жігіт	436
Іскер жігіт	436
Сері жігіт	436
Ісмер жігіт	437
Жалқау жігіт	437
Сал	438
Сері	438
Салбурын	439
Сақал-мұрт қою	440
Жекпе-жекке шақыру	441
Көңіл ашу және спорт ойындары	442
Ат бәйгесі	442
Қыз куу	443
Теңге ату	444
Теңге ілу	444
Аударыспақ	445
Күрес	446
Жорға жарысы	446
Аркан тарту	447
Жаяу жарыс	448
Бәйге беру	448
Көкпар тарту	449
Ойын тартыс	450
Дода	451
Көкпардың түрлері	451
1. Лак	451
2. Көкпар	452
3. Аламан	452
Тобық сақтау ойыны	453
Алтыбақан	454
Балтамтап	455
Тең көтеру	456

Әкеке, шешекө	456
Ақ сандық, көк сандық	458
Белбеусок	459
Соқыртеке	460
Жасырынбак	461
Ағаш аяқ	461
Қуыршақ	462
Теңге жасыру	463
Ақсүйек	463
Әйкерек	464
Асық ойындары	466
Хан ойыны	466
Аламан хан	467
Үш табан	468
Бүк-шік	469
Шокпар доп	470
Асау көк	471
Дойбы	471
Тоғыз құмалақ	473
Сырық-сырық	474
Ханорда	475
Би өнері	476
Қыз биі	476
Аққу биі	476
Қара жорға	477
Бөкенжарғақ	477
Қотан биі	477
Айжарық	478
Бата-тілектер Бата сұрау салты	479
Ақсақалдар мен беделді кісілерден бата алу	480
Батаның түрлері	481
Ықылас батасы	481
Ақ бата	483
Ас батасы	484
Алғыс батасы	485
Теріс бата (қарғыс)	486
Игі бастамаларға берілетін бата	487
Мереке батасы	488
Сапар-жорық батасы	488

Наурыз батасы	489
Той батасы	490
Ас-нәзір батасы	491
Қарияларға берілетін бата	491
Сәбилерге берілетін бата	492
Балаларға берілетін бата	493
Қыздарға берілетін бата	493
Келіндерге берілетін бата	494
Жас жұбайларға берілетін бата	495
Шаңыраққа берілетін бата	495
Ел мен жерге берілетін бата	496
Күйеубалалар мен қарындастарға берілетін бата	496
Соғым батасы	497
Мал басына берілетін бата	498
Шен-шекпенділерге берілетін бата	499
Сараңдарға берілетін сырбаз бата	499
Жезде, құрбы-құрдастарға берілетін эзіл бата	501
Той – мерекелер. Наурыз мерекесі	504
Тілеу көже	505
Наурыз көже	505
Наурызнама	506
Наурыз күні істелетін ғұрыптар	507
Наурыз туралы хикая	508
Ораза ұстау	510
Ораза айт мерекесі	511
Ауыз аштыру	512
Жарапазан айту	512
Жарапазан жыры	513
Жарапазан батасы	515
Құрбан айт мерекесі	516
Құрбан шалу	516
Айттық беру	517
Той-томалақтар	517
Көген той	518
Мизам (сабан) той	518
Бие байлау	518
Үме өткізу	519
Тоқым қағар	519
Бастанғы	519

Қазан шегелеу	520
Мәшіреп жасау	520
Төс байлау	521
Қымыз мұрындық беру	521
Сірге жияр	522
Дүкен майлау	522
Үй майлау	522
Қысырақ матау	523
Мерейтой	523
Күміс той	524
Алтын той	524
Қуаныш тойы	524
Жеңіс тойы	525
Ажал-өлім туралы көзқарастар мен салт-дәстүрлер	525
Артына мұра қалдыру	526
Өлімге келгендердің алдынан қарсы алып шықпау және аттандырмау	527
Арыздасу	527
Өсиет	529
Атау-кере	529
Имансу ішкізу	530
Оң босағаға салу	531
Дәрет суын беру	531
Сүйек күзету	532
Естірту-хабарлау	533
Өлімнің түрлері	535
Ақ өлім	535
Ер өлім	535
Арам өлім	536
Ез өлім	536
Ит өлім	536
Сұраусыз өлім	537
Өлімге бару және марқұмды ақырғы сапарға аттандыру	537
Көрісу және көңіл айту	538
Жоқтау айту	539
Дауыс айту	540
Токтау айту	542
Арулау (сүйекке түсу)	543
Кебін пішу	545
«Телім» және «тәбәрік» алу	546

Ине-жіп үлестіру	547
Жаназа	547
Жаназа оқу тәртібі	548
Тірі адамдарға жаназа шығару	549
Підия беру	549
Дәрет алу	550
Тәйем соғу	551
Ғұсыл жасау (шомылу)	552
Қабір казу	552
Жерлеу салты	553
Сүйек сақтау	555
Аманат қою	555
Топырақ салу	555
Иман айту	556
Тірі адамдардың өлген адамдар алдындағы қарыз-парыздары	557
Нәзір-құзыр беру	558
Үштік нәзір	559
Жеті нәзірі	559
Қыркы	559
Жүздігін беру	559
Жұбағу шайын беру	560
Шек беру	561
Марқұмның алдында өтелетін соңғы парыздар	562
Тұлдау салты	562
Ат тұлдау	562
Қара тігу салты	563
Артына ұрпақ қалдырмағандарды тұлдау	564
Батаоқыр	564
Құран оқу	565
Ақтық салу және ат шаптыру салты	565
Күмбез, кесене, сағана тұрғызу	566
Сауын айту	567
Жерошағын майлау	567
Ас беру	568
Тұл аудару	570